

PUBLICATIENUMMER 2021000430

Klacht over het niet openen van de school na de lockdown gegrond. De redenen om de school nog niet te openen, vallen niet onder de door de minister genoemde uitzonderingen.

Advies

in het geschil tussen:

[klager], wonende te [woonplaats], vader van [leerling], hierna te noemen: klager

en

- [verweerder 1], directeur [school] [vestigingsplaats]
 - de [verweerder2], voorzitter a.i. [bevoegd gezag] [vestigingsplaats], hierna te noemen: verweerders
- gemachtigde: de heer mr. R.P.J. Hendriks

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Op 11 februari 2021 heeft klager op grond van de geldende klachtenregeling een klacht ingediend tegen verweerders. De klacht is als volgt samengevat:

De klager klaagt erover dat de school heeft besloten op een latere datum open te gaan dan landelijk is bepaald. Volgens klager is dit in strijd met het landelijke beleid van de overheid.

Het secretariaat van de Commissie heeft met klager gesproken over de verschillende mogelijkheden om zijn klacht te behandelen (mediation of klachtbehandeling door de Commissie). Naar aanleiding van de uitkomst van dit gesprek is de klacht ter beoordeling voorgelegd aan de Commissie.

Verweerder heeft op 12 maart 2021 een verweerschrift ingediend.

De digitale hoorzitting vond plaats op 7 april 2021.

Partijen waren aanwezig. Verweerders werden bijgestaan door de gemachtigde. Ten behoeve van de vertaling voor klager was de heer G. Menkes, tolk Engels-Nederlands, eveneens aanwezig.

Wat in de stukken en op de zitting naar voren is gebracht is, voor zover relevant, zakelijk in dit advies weergegeven.

2. DE FEITEN

Klager is de vader van [leerling]. [leerling] is geboren op [geboortedatum] 2011. [leerling] volgt onderwijs op de [school] te [vestigingsplaats].

Vanwege de coronapandemie heeft het kabinet op 14 december 2020 besloten dat de scholen met ingang van 16 december 2020 dicht zouden gaan en dat het onderwijs (online) op afstand moest worden verzorgd.

Op 3 februari 2021 heeft de Minister van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media aan de scholen en schoolbesturen meegedeeld dat het kabinet heeft besloten dat de basisscholen per 8 februari 2021 weer open zouden gaan en op school onderwijs aan leerlingen dienden te verzorgen.

Op 4 februari 2021 heeft [het schoolbestuur] in nauw overleg met de schooldirectie van [school] besloten om de school niet te openen per maandag 8 februari 2021, maar afstandsonderwijs te verzorgen tot en met 18 februari 2021. Dit zou de laatste schooldag voor de voorjaarsvakantie zijn.

Klager heeft bij e-mail van 5 februari 2021 de directeur van de school gevraagd om een toelichting op de beslissing om de school gesloten te houden en aangegeven dat hij zich niet in de beslissing kon vinden. Hierop heeft de directeur gereageerd en het besluit toegelicht. Klager heeft vervolgens op 8 februari 2021 een klacht ingediend bij het schoolbestuur over het besluit om de school gesloten te houden. Op 9 februari 2021 heeft het schoolbestuur hierop gereageerd.

De school heeft op 8 februari 2021 aan de Onderwijsinspectie gemeld dat de school nog gesloten bleef. Op 9 februari 2021 heeft telefonisch contact tussen de Onderwijsinspectie en de school plaatsgevonden.

Op 10 februari 2021 heeft de school aan de ouders meegedeeld dat de school eerder open zal gaan, namelijk met ingang van 15 februari 2021. De leerlingen hebben vanaf 15 februari 2021 weer onderwijs op de school gekregen.

3. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Standpunt van klager

De school dient zich, net als andere scholen in Nederland, te houden aan de besluiten en maatregelen die door de overheid worden genomen. Als door de overheid wordt besloten dat de scholen dicht moeten vanwege de coronapandemie, dan moeten de scholen dicht gaan. Als wordt besloten dat de scholen weer open gaan en fysiek onderwijs moeten verzorgen, dan moeten zij dat doen. Door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zijn uitzonderingen gegeven op het weer openen van de scholen, zoals op advies van de GGD of wanneer er sprake is van een personeelstekort door corona. Van dergelijke uitzonderingssituaties is op de school geen sprake. De redenen die verweerders aanvoeren, vallen ook niet onder de genoemde uitzonderingen.

De situaties die verweerders aanhalen ter toelichting om de school gesloten te houden, zijn niet aan verandering onderhevig. De reisafstand van de leerkrachten en de leerlingen blijft immers hetzelfde. De argumenten van verweerders zijn dan ook geen valide redenen om de school gesloten te houden.

Standpunt van verweerder

Er zat weinig tijd tussen de bekendmaking van het besluit dat de scholen weer open zouden gaan en de dag waarop de scholen weer open zouden moeten gaan.

Aan het besluit en de maatregelen van de overheid liggen meerdere doelstellingen ten grondslag. Zo moeten de risico's op besmetting klein en beheersbaar zijn, moet de continuïteit van het onderwijs worden gewaarborgd en moeten de contacten en reisbewegingen worden beperkt. De praktische invulling van hoe de scholen open zouden gaan, ligt bij schoolbestuur en school. Hierbij erkent de minister ook dat het niet voor iedere school even gemakkelijk zal zijn om hier invulling aan te geven.

De PO-Raad heeft zijn leden geadviseerd dat opening veilig, verantwoord en uitvoerbaar moet zijn. Verweerders konden hier op 8 februari 2021 nog niet aan voldoen. De redenen daarvoor zijn dat 18 van 74 personeelsleden niet woonachtig zijn in [plaats] en veelal met het openbaar vervoer reizen met alle risico's van dien. Verder woont de meerderheid van de kinderen niet op loopafstand van de school en kunnen de kinderen dus niet zelfstandig naar school. Bovendien gaan de kinderen van één gezin vaak naar meerdere locaties van de [school] waarmee het aantal reisbewegingen toeneemt. Ook personeel werkt op meerdere locaties. Daarnaast hadden verweerders tijdens de schoolsluiting geconstateerd dat er nauwelijks gebruik werd gemaakt van de noodopvang. Het afstandsonderwijs was ook succesvol gebleken en kon dus worden gecontinueerd. 70% van de personeelsgeleding van de medezeggenschapsraad was gezien de situatie en het risico op besmetting tegen heropening van de school.

De Onderwijsinspectie heeft in het gesprek op 9 februari 2021 aangedrongen op het openen van de school.

Verweerders wilden zelf ook de school weer open hebben en zijn vanaf 8 februari 2021 gelijk verder gaan bekijken hoe het heropenen van de school gerealiseerd kon worden op een veilige en verantwoorde manier. Hoewel verweerders niet het gevoel hadden dat heropening 100% veilig, verantwoord en uitvoerbaar was op 15 februari 2021, konden er in de tussentijd wel een aantal maatregelen worden genomen. Het aantal schoonmaakuren is voor alle locaties uitgebreid. Er zijn 80 gezichtsschermen en 1500 mondkapjes voor bovenbouwleerlingen en personeel aangeschaft. Een conciërge is voor 20 uur aangesteld om de hygiëne maatregelen te ondersteunen en op de naleving toe te zien, en verder is de ventilatie verbeterd. Verweerders waren wel voorbereid dat op enig moment de scholen weer open zouden gaan, maar de concrete invulling van hoe de scholen open zouden gaan was onduidelijk. Daarom konden verweerders daarop onvoldoende anticiperen. De school heeft meer tijd nodig gehad om school weer te openen. De leerlingen hebben in de tussentijd uitstekend afstandsonderwijs gekregen.

4. BEOORDELING VAN HET GESCHIL

De Commissie stelt voorop dat de coronapandemie voor iedereen een zeer uitzonderlijke en ingrijpende situatie is. Dat vraagt veel van leerlingen, ouders, scholen en schoolbesturen. De situatie verandert steeds en dat vraagt om aanpassing en het nemen van (nieuwe) maatregelen. In dat kader heeft het kabinet onder meer besloten om de scholen (wederom) een periode te sluiten. Op 3 februari 2021 heeft de Minister van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media aan de schoolbesturen kenbaar gemaakt dat de scholen in het primair onderwijs met ingang van 8 februari 2021 weer open gaan. De school is niet open gegaan en wilde na de voorjaarsvakantie (2 maart 2021) weer open gaan. Uiteindelijk is de school op 15 februari 2021, 5 dagen na de door de minister verlangde heropening van de scholen, alsnog open gegaan.

Ten behoeve van de opening van scholen heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een servicedocument opgesteld. Dit document geldt in aanvulling op de tekst van het servicedocument funderend onderwijs van 23 januari 2021, dat eerder door het ministerie is opgesteld.

In het servicedocument is het volgende opgenomen:

“In het algemeen gelden de volgende regels met betrekking tot heropening:

- De school geeft fysiek onderwijs aan alle leerlingen.
- Leerlingen zijn verplicht om naar school te komen. De reguliere leerplicht is van kracht, indien hier aanleiding toe is gaan leerplichtambtenaren in gesprek met ouders. Er wordt niet handhavend opgetreden.
- De school is open, tenzij
 - Het advies van de GGD over besmettingen op school en beperking van het verspreidingsrisico hier aanleiding toe geeft, of
 - De school organisatorisch geen andere mogelijkheid heeft dan te sluiten, omdat teveel personeelsleden ziek zijn of in quarantaine moeten, en geen vervanging beschikbaar is.
- Wanneer onderwijs niet fysiek mogelijk is, schakelen scholen zo snel als mogelijk over naar onderwijs op afstand. Een school meldt een schoolsluiting bij de Onderwijsinspectie via het meldpunt.
- Als cohortering organisatorisch niet mogelijk is, is dit geen reden om de school te sluiten.”

Uit het voorgaande volgt dat een school op 8 februari 2021 open had moeten gaan. Dit zou anders zijn geweest als de GGD de school had geadviseerd om te sluiten of als de school organisatorisch geen mogelijkheid had gehad om personeelsleden in te zetten. De Commissie stelt vast, op grond van de stukken en de verklaring van partijen ter zitting, dat er op de school geen sprake was van een situatie die genoemd is als uitzondering in het servicedocument. Er lag immers geen advies van de GGD en er waren geen organisatorische moeilijkheden wat betreft inzet van het personeel.

De school moest derhalve in beginsel open. De praktische invulling moest veilig, verantwoord en haalbaar zijn.

De school is een internationale school en heeft (daardoor) in vergelijking met andere, reguliere scholen meer leerlingen die verder van de school af wonen. Daardoor is de reisafstand voor (enkele van) deze leerlingen groter met als gevolg meer reisbewegingen van de ouders. Hoewel de Commissie begrijpt dat dit meer risico's met zich brengt, valt de grotere reisafstand niet onder de uitzonderingen in het voornoemde servicedocument. Ook de reden dat de leerkrachten moeten reizen valt niet onder de genoemde uitzonderingen.

De argumenten die verweerders hebben aangevoerd ter onderbouwing van het besluit om de school nog niet te openen, zijn met name gelegen in de beperking van het aantal reisbewegingen. Verweerders hebben in de periode dat de school langer gesloten bleef maatregelen kunnen realiseren die aanleiding gaven om de school toch eerder dan gepland te openen. Deze maatregelen zijn vooral gericht op het maximaliseren van de hygiëne maatregelen.

Hoewel de Commissie de zorgen van verweerders en het personeel over het coronavirus begrijpt en hieraan, evenals aan wat er bij de uitvoering van een beslissing tot heropening komt kijken, niets af wil doen, is het de Commissie niet gebleken dat de door verweerders aangedragen redenen vallen onder de uitzonderingen genoemd in het servicedocument. Dit vloeit ook reeds voort uit het zeer dringende advies van de Onderwijsinspectie om de school wel te openen.

Het is de Commissie voorts niet gebleken op welke wijze verweerders de belangen van de leerlingen bij het (weer) volgen van fysiek onderwijs hebben gewogen. De extra hygiënemaatregelen en het beperken van de reisbewegingen zien weliswaar ook op het belang van de leerlingen (en de gezinnen waar zij uit komen), maar uit de beslissing van verweerders om de school nog niet te openen en uit de toelichting die zij ter zitting hebben gegeven, komt niet naar voren op welke wijze de belangen van de leerlingen bij fysiek onderwijs zijn gewogen.

De Commissie zal de klacht daarom gegrond verklaren.

5. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen verklaart de Commissie gegrond.

6. AANBEVELINGEN

De Commissie heeft geen aanbevelingen voor het bevoegd gezag, anders dan die reeds voortvloeien uit bovenstaand advies.

Vastgesteld te Utrecht op 7 juni 2021 door mevrouw mr. A.A. Muilwijk-Schaaij, voorzitter, de heer mr. drs. G.W. van der Brugge MA en de heer K. Evers, leden, in aanwezigheid van mr. O.A.B. Luiken, secretaris.

mr. A.A. Muilwijk-Schaaij
voorzitter

mr. O.A.B. Luiken
secretaris